

Moet het Zwarte Laantje wijken voor huizen? ‘Napoleon liep hier rond’

Het Zwarte Laantje. BEELD LIN WOLDENDORP

Een nieuwe wijk bij de Johan Cruijff Arena dreigt ten koste te gaan van een laantje dat eeuwen teruggaat. Duivendrechters menen zelfs te weten dat Floris V hier in 1296 werd vermoord.

Bart van Zoelen 25 augustus 2020, 11:50

De bomenrij valt helemaal weg tegen de achtergrond van de spoordijk met daarop de trein naar Utrecht, maar – toegegeven – het is een fraai laantje. En dan te bedenken dat hier bijna alleen golfers komen. Eeuwenlang was het een doorgaande route richting Duivendrecht, maar al sinds de aanleg van golfbaan Amsterdam Old Course in 1935 behoort het Zwarte Laantje niet meer tot de openbare weg.

Toch dringen stichtingen die gehecht zijn aan het verleden erop aan om het laantje in stand te houden. De gemeente Ouder-Amstel wil met Amsterdam en andere grondeigenaren rond de Johan Cruijff Arena en station Duivendrecht een nieuwe wijk bouwen met ongeveer 4500 woningen. Maar vooral voor oudere Duivendrechtters voelt het verdwijnen van het Zwarte Laantje als een groot verlies.

Due vene trajectum

Er is al zoveel veranderd ‘tussen de grote Bijlmer en het kleine Duivendrecht’, zeggen Ans Quirijnen en Jo Blom van de Stichting Oud--Duivendrecht en Niek Heering van de Vrienden van Duivendrecht. Veel breder dan een karrenspoor is het niet en al sinds 1976 loopt het dood op de spoordijk, maar het Zwarte Laantje is een plek waar veel Duivendrechtters warme herinneringen aan hebben. “Verliefde paartjes kwamen er graag, want hier was het lekker rustig,” zegt Quirijnen.

Uit oude kaarten moet blijken dat het Zwarte Laantje al eeuwen bestaat, minstens vanaf 1575. In het natte Amstelland lagen de doorgaande wegen niet voor het oprapen. Duivendrecht heeft er zelfs zijn naam aan te danken. “Due vene trajectum,” zegt Blom. “Een doorwaadbare plaats in het veen.”

Het bomenlaantje langs de golfbaan heeft iets schilderachtigs, al is het dan niet authentiek. Het is gerenoveerd nadat het meerdere keren het onderspit had gedolven toen het spoor of de golfbaan meer ruimte opeiste. Tot ver in de twintigste eeuw lagen er zelfs boerderijen langs het Zwarte Laantje. De Duivendrechtters zijn vooral gehecht aan het groen. “Dat ligt er al honderd jaar,” zegt Quirijnen.

Stukje door het groen fietsen

Dat hebben ze ook tegen op de plannen voor de nieuwbouwwijk. Daarin komt wel groen, maar op een andere plek, in de vorm van een centraal gelegen park. Op loopafstand van de grote treinstations wordt eerder gedacht aan

kantoren en woningen. Dat klinkt logisch, maar voor Quirijnen is het net zo logisch om het volwassen groen bij het station te sparen. De Duivendrechtse stichtingen sluiten zich daarom graag aan bij het pleidooi van Amsterdam Old Course om de golfbaan op te laten gaan in het nieuwe park. “Het is toch lekker om, voordat je thuis weer moet koken, even een stukje door het groen te fietsen.”

Blom onderstreept graag dat het laantje al eeuwen bestaat – dat de troepen van Napoleon hier hebben gemarcheerd, de Pruisen, de Spanjaarden tijdens de Tachtigjarige Oorlog. En ook al houden de geschiedenisboekjes het erop dat hij in Muiderberg aan zijn einde is gekomen, oudere Duivendrechtse hebben uit boerenoverlevering begrepen dat graaf Floris V van Holland hier is vermoord in 1296. Vandaar ook de naam: het Zwarte Laantje. Blom: “Het was een zwarte dag en een zinloze moord.”

Te weinig inspraak

Behoud van het laantje zou de verbinding kunnen versterken tussen Duivendrecht en Ouderkerk aan de Amstel, de twee dorpskernen binnen Ouder-Amstel. De Duivendrechtse beklagen zich over de mogelijkheden tot inspraak vanuit hun dorp. Dat de nieuwe wijk de naam de Nieuwe Kern heeft gekregen, zint ze ook al niet. In de naam zou moeten terugkomen dat het op een steenworp afstand van Duivendrecht ligt. “Het Duivendrechtswartier bijvoorbeeld,” zegt Quirijnen.

Tegenwoordig slaat de spoorlijn een kloof tussen het oude dorp en de nieuwe wijk, maar hemelsbreed en historisch is de afstand klein. “Er was vroeger bijna geen Duivendrechtse jongen die niet als caddie werkte op de golfbaan. Dit hele gebied was de Duivendrechtsepolder,” zegt Quirijnen. “Dit hoorde bij Duivendrecht.” Heering: “Hóórt.”